

533 000 Kr. i 1916—17, men saa i 1917—18 springer det op til over 1 Million, saaledes at Beløbet paa Tillægsbevillingsloven bliver større end paa Finansloven, og for 1918—19 er Beløbet paa Tillægsbevillingsloven 1 475 000 Kr. imod det oprindelig bevilgede Beløb: 875 000 Kr. Naar den højtærede Finansminister ser paa dette Beløb for 1918—19, vil han sikkert være fuldkommen klar over, at for 1919—20 vil Beløbet blive lige saa stort, nemlig $1\frac{1}{2}$ Million, og ligeledes for 1920—21 maa man regne med en Overskridelse paa dette Budget af $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Jeg synes, det vilde være rimeligt, naar Forholdet faktisk er det, at Staten har overtaget det økonomiske Ansvar for Aandssvageanstaltens Underskud, at man fik Loven ændret, saaledes at det var klart for alle, at Betalingen er begrænset for den private eller for Kommunerne, og at det er Staten, der udræder Resten, altsaa ganske saaledes som det er for vore Sindssygehospitaler. Jeg vil henstille til den højtærede Undervisningsminister at faa dette Forhold ordnet saaledes, og jeg er tilbøjelig til at tro, at den højtærede Finansminister vil være den første til at støtte et saadant Krav. Samtidig tror jeg, det vilde være heldigt, om man endelig gik til at faa Aandssvageanstaltens Administration lagt ind under samme Ministerium som Sindssygehospitalet, at man i Stedet for at lade dem sortere under Undervisningsministeren lod dem sortere under Justitsministeren. Der ved vilde man ogsaa kunne opnaa at faa en bedre Administration, tror jeg. Nu er Aandssvageanstalterne saakaldte selvejende Institutioner, de staar i et forholdsvis selvstændigt Forhold til Ministeriet, mere selvstændigt end Sindssygehospitalet, men naar Staten faktisk har nøjagtigt den samme — jeg vil ikke sige Risiko, men det samme — økonomiske Ansvar for Udgifterne til Aandssvagevæsenet som til Sindssygevæsenet, tror jeg, det vilde være naturligt, at Staten ogsaa her fik Haand i Hanke med Administrationen i lige saa stort Omfang som for Sindssygehospitaletnes Vedkommende.

Jeg er klar over, at vi allerede i høj Grad mangler Plads til aandssvage, vi har ca. 5 000, hvoraf kun 2 600 findes anbragt paa Statens Anstalter, medens Resten enten er i privat Pleje eller i Hjemmet, og enkelte er ogsaa paa Sindssygehospitaler. Det vilde selvfølgelig være i høj Grad ønskeligt, om vi kunde faa flere Anstaltspladser ogsaa her. Dog vil jeg bestemt hævde, at staar vi overfor Valget mellem

at bygge et nyt Sindssygehospital eller en ny Aandssvageanstalt, er det langt vigtigere at bygge et nyt Sindssygehospital end en Aandssvageanstalt. Hvis vi sammenligner Forholdene hos os med dem i andre Lande f. Eks. i Sverige, vil det vise sig, at man i Sverige er fuldt ud paa Højde med Danmark med Hensyn til Pladser for sindssyge og maa ske staar over os, men at vi med Hensyn til Pladser til aandssvage staar forholdsvis bedre end de andre nordiske Lande. Vi har Plads til Halvdelen af vore aandssvage paa Aandssvageanstalterne, medens f. Eks. Sverige kun har Plads til $\frac{1}{5}$, saaledes at de $\frac{3}{5}$ er anbragte i private Hjem og $\frac{1}{5}$ væsentlig paa Fattiggaarde. I Norge findes der, siger og skriver, 710 Pladser til aandssvage, medens man der har et lige saa stort Antal aandssvage forholdsmæssigt som vi her i Landet. Hvor ønskværdigt det end kunde være ogsaa her at faa flere Pladser — hvad blandt andet Socialdemokraternes Finanslovordfører ogsaa har ment, naar han ved flere Lejligheder har peget paa de store Vanskeligheder, som er forbundne med aandsvages Ophold i Hjemmene —, vil jeg dog hævde, at Danmark paa dette Omraade staar forholdsvis højt sammenlignet med de andre nordiske Lande, og at vi trænger langt mere til et Sindssygehospital, ikke mindst af Hensyn til Sønderjylland. Trangen dertil er langt større end Trangen til nye Aandssvageanstalter.

En anden Foranstaltning, som den højtærede Finansminister advarede imod at komme ind paa, var Oprettelsen af et Universitet i Jylland. Jeg haaber ikke, at den højtærede Finansminister har noget imod, at Tanken overvejes. Jeg haaber, at han er glad for, at der af hans Kollega, Undervisningsministeren, er nedsat en Kommission til at overveje Spørgsmaalet. Men jeg indrømmer, at da denne Sag var fremme paa Mødet i Rigsdagens Fællessal for nogle Maaneder siden, vistnok den 30. Juli, var det med god Grund, Venstres Finanslovordfører, det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) stærkt fremhævede Spørgsmaalet om, hvor Pengene skulde komme fra. Der er allerede ydet visse økonomiske Ofre fra privat Side, men de har nærmest været af den Karakter, at de først skal træde i Kraft, naar Universitetet er oprettet. Det er Bevillinger til Legater og til videnskabelig Litteratur til et Universitet i en bestemt jysk By, men selve det store Beløb, som er nødvendigt for at starte selv en Del af Universi-